

РЕЦЕНЗИЯ

**от проф. Силвия Борисова Димитрова, д.оз.н.
Факултет по обществено здравеопазване,
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна**

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ по специалност „Управление на здравните грижи“, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4 Обществено здраве, за катедра „Здравни грижи“, Филиал Сливен, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна, обявен в Държавен вестник, бр.85 от 08.10.2024г.

Кратки сведения за конкурса

Със заповед № Р-109-438 от 5.12.2024г. на Зам. Ректор „Учебна дейност“ на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна съм включена като вътрешен член на Научното жури по обявен конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“ в Държавен вестник брой 85 от 08.10.2024г. Съгласно Протокол №1 от 18.12.2024г. от проведено първо заседание на Научното жури съм определена да изготвя рецензия.

В обявения конкурс участва един кандидат – гл. ас. Пепа Митева Джеджева, д.оз. Кандидатът е представил необходимите документи за участие в конкурса съгласно изискванията на Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна.

Процедурата за обявяване на конкурса е съобразена с изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника за приложението му и Правилник за развитието на академичния състав на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

I. Анализ на кариерния профил на кандидата

Гл. ас. Пепа Митева Джеджева, д.оз. придобива специалност „Медицинска сестра“ в ИПЗКССО „Д-р Петър Берон“ гр. Сливен през 1984г., а по-късно полувисше образование по същата специалност в ПМИ Сливен. През 1999г. завършва бакалавърска, а след това и магистърска програма (2006) по специалност „Здравните грижи“ в Медицински университет – София. През 2019г. гл. ас. Пепа Джеджева, д.оз. успешно защитава дисертационен труд към Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна. на тема „Хемоконтактни вирусни инфекции – хепатит В, С, СПИН – професионален риск и превенция сред медицинските сестри“ и придобива образователна и научна степен „доктор“ по специалност „Управление на здравните грижи“. През 2016г. придобива специалност по „Обществено здравеопазване“.

Професионалната реализация и опит на гл. ас. Пепа Джеджева, д.оз. започва през

1984г. като медицинска сестра. В периода 1984-1997 година работи в Детска ясла №13 в гр. Сливен. Гл. ас. Пепа Джеджева, д.оз. има административен и управленски опит като главна медицинска сестра в ЦКВЗ – Сливен-ЕООД.

Академичното развитие, започва през 1998 година като преподавател в Тракийски университет – Стара Загора, Медицински колеж – Сливен, а от 2013 година и към момента, заема АД „главен асистент“ в катедра „Здравни грижи“ на Филиал Сливен към Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

Гл. ас. д-р Пепа Джеджева, д.оз. е не само опитен специалист в здравните грижи, но и активен участник в научната и академичната общност. Проведените форми за продължаващо обучение допълнително допринасят за професионалното развитие на кандидата, усъвършенстване на образователните и квалификационни умения. Участието ѝ в научни форуми и образователни проекти подчертава нейния принос към развитието на знанията и практиките в областта на здравните грижи.

II. Общо описание на представените материали по конкурса

Представените конкурсни материали за заемане на академичната длъжност „Доцент“ по специалност „Управление на здравните грижи“, в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4 Обществено здраве са в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитието на академичния състав в Медицински университет – Варна.

Представените документи от кандидатите удостоверяват показателите, съгласно регламента за заемане на академична длъжност „Доцент“ в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

III. Оценка на научните трудове на кандидата за цялостното академично развитие

Гл. ас. Пепа Митева Джеджева, д.оз. е представила за участие в конкурса трудове, като разпределението им в наукометричен аспект е както следва:

- дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен "доктор" (А1.) – 1 брой;
- хабилитационен труд (В3.) - монография – 1 брой;
- публикации и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Г7.) – 2 броя;
- публикации и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове (Г8.) – 8 броя;
- публикации в научни списания и сборници, извън минималните наукометрични изисквания за заемане на АД „доцент“ – 1 брой;
- представени публикации за придобиване на ОНС „доктор“ – 3 броя.

Научната продукция на гл. ас. Пепа Джеджева за участие в настоящия конкурс включва пълнотекстови публикации покриваща минималните наукометрични изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ (10 броя) и пълнотекстови публикации в

научни списания и сборници, извън минималните наукометрични изисквания за заемане на АД „доцент“ (1 брой).

Гл. ас. Пепа Дждежева е самостоятелен и първи автор в 64% от реалните разработки, представени за конкурса: като самостоятелен автор на 2 броя, а в съавторство – 9 броя, от които като първи автор – в 5 публикации.

В подгрупа Г7. са представените 2 пълнотекстови публикации в Web of science. В подгрупа Г8. пълнотекстовите публикации са 8 броя, от които 5 в сборници доклади от конференции и 3 публикации в нереферирани списания с научно рецензиране.

Научните трудове на гл. ас. Пепа Дждежева са публикувани в научни издания като Trakia Journal of Science, Сестринско дело, Варненски медицински форум, Известия на съюза на учените - Сливен и Сборници с доклади от научни конференции. Всички пълнотекстови публикации са приложени в електронен формат към материалите по конкурса.

Кандидатът представя 7 цитации Д (10-12) – 55т., изпълняващи минималните изисквания за АД „доцент“.

Гл. ас. Пепа Дждежева представя участия в 10 научни форума, от които 1 международен.

Гл. ас. Пепа Дждежева, д.оз. има над 21 години преподавателски стаж, от които 4 години стаж по АД „Главен асистент“. Учебната натовареност е висока (над 600 часа) и надхвърля значително норматива за преподавателска заетост на нехабилитирани лица.

Кандидатът има активни научни профили в Google Scholar, ResearchGate, ORCID, ResearcherID, eLibrary.

Наукометричните показатели на гл. ас. Пепа Дждежева покриват критериите, предвидени в Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника на МУ-Варна (Приложение 1.) за заемане на академична длъжност „доцент“.

Таблица 1. Съответствие с наукометричните изисквания на МУ-Варна за заемане на академична длъжност „доцент“

Група показатели	Изискуем брой точки	Брой точки на база представени доказателства
А	50	50
Б	-	-
В	100	100
Г	200	220
Д	50	55
ОБЩО	400	425

Научните приноси на представените трудове от гл. ас. Пепа Митева Дждежева, д.оз. са в областта на обявения конкурс и могат да се групират в следните тематични направления:

- обществено здраве – здравна промоция, превенция и повишаване на здравната грамотност;
- здравни грижи –безопасността на пациента, превенция на инфекции и качеството на сестринските грижи;
- медицинска педагогика – разработване на иновативни методи за обучение на медицински сестри.

Научните трудове на кандидата се отличават с интердисциплинарен подход, съчетавайки медицински, педагогически и социални аспекти. Изследванията се характеризират с дълбочинен анализ на съществуващите практики и предлагане на иновативни решения за подобряване на здравните грижи и обучението на медицински специалисти.

Кандидатът разглежда историческото развитие на сестринското образование, като извежда ключови етапи от неговата еволюция [B3, Г8.4]. Чрез анализ на нормативната уредба и квалификационните изисквания, изследванията предлагат препоръки за усъвършенстване на учебните програми. Значителен принос има оценката на професионалните компетенции на медицинските сестри, което създава основа за модернизиране на образователните подходи. Освен че изследва развитието на сестринското образование в град Сливен, авторът притежава пряк професионален опит в тези образователни структури, което гарантира по-дълбоко разбиране на административните, организационните и педагогическите промени, което повишава обективността и достоверността на изследването [Г8.4].

Монографичният труд, разработен от гл. ас. Пепа Дждежева разглежда и дефинира ключови понятия, като „регулирана професия“ и „компетентност“, осигурявайки яснота относно правните изисквания за упражняване на професията [B3]. Разработени са модели за критично мислене и клинични разсъждения, които подпомагат развитието на професионалната компетентност. Авторът очертава връзката между знания, умения и компетентности, което е съществен принос за подобряване на обучителния процес. Гл. ас. Пепа Дждежева демонстрира силна ангажираност към обучението на медицински специалисти, чрез разработени иновативни преподавателски методи, критично мислене и ефективна комуникация. Проведените проучвания са насочени към решаването на проблеми и практики, базирани на доказателства. Кандидатът разработва и прилага обучителни модули, които стимулират развитието на аналитичното и критично мислене при студентите.

Чрез експериментални изследвания е оценена ефективността на ситуационния метод и проблемното обучение, които доказано подобряват способността за вземане на решения в клинична среда.

Създадени са методики за педагогическо общуване, които оптимизират преподавателския процес и засилват интерактивността в обучението [B3, Г7.2, Г8.8].

Проведени са експериментални изследвания, доказващи ефективността на ситуационния метод и проблемното обучение като средства за подобряване на клиничните умения. Анализът включва сравнителни данни между традиционните образователни

методи и иновативните стратегии, базирани на активното участие на студентите в практически казуси.

Част от научните изследвания на кандидата представят методически аспекти на планирането, организирането и прилагането на проблемното обучение в клиничната практика [Г7.2]. Представени са подходи и техники – симулационни методи, клинични казуси, решаване на проблеми, като подчертава тяхното значение за професионалното развитие на бъдещите медицински специалисти.

Гл. ас. Пепа Джеджева анализира рисковите фактори при медицинските сестри и студенти в болнична среда, което води до разработване на стратегии за минимизиране на опасностите [А1, В3, Г8.3, Г8.6]. Изследването подчертава важността от открито обсъждане на грешките и предлагането на стратегии за тяхното предотвратяване, като част от процеса на професионално развитие и осигуряване на безопасност и качество в здравните грижи. Специално внимание се обръща на взаимовръзката между критичното мислене и безопасността на пациента, което допринася за развитието на нови стандарти за клинична практика.

Голяма част от научната публикация на гл. ас. Пепа Джеджева е насочена към установяване на значението на здравната информираност и обучение на пациентите [А1, Г7.1, Г8.1, Г8.2, Г8.5, Г8.6, Г8.7]. Изведено е значението на ефективната комуникация между медицинските специалисти и пациентите. Разработени са обучителни модели за пациенти с хронични заболявания, като диабет, които подобряват придържането към терапията и качеството на живот. Анализирани са съвременни аспекти на здравните грижи, включително влиянието на технологиите върху грижата за пациентите.

Гл. ас. Пепа Джеджева разглежда и уточнява концепции като здравна грамотност, здравна култура и здравно образование, което допринася за развитието на терминологичната база в тази област. Анализът на самооценката на студентите за техните комуникативни умения и факторите, затрудняващи общуването им с пациентите, е използван от кандидата за подобряване на обучителните програми и развитието на бъдещи медицински специалисти.

Особено внимание е отделено на пациентите със специфични заболявания, като захарен диабет и мозъчен инсулт. Проучването на самооценката на пациентите относно техните знания и умения в управлението на заболяването подчертава значението на индивидуалния подход в обучението. Анализът на информираността на родителите на деца със захарен диабет разкрива необходимостта от комплексен обучителен подход, който включва комуникативни и практически умения. Изследването на потребностите на пациентите, преживели инсулт, акцентира върху важността на дългосрочните грижи и необходимостта от здравно обучение за превенция на рецидиви.

IV. Оценка на монографичния труд или равностойни публикации, представени за участие в конкурса

Гл. ас. Пепа Митева Джеджева, д.оз. участва в конкурса с хабилитационен труд (монография) със заглавие: *Проблемното обучение – активизираща обучителна технология в подготовката на медицински сестри*. (2024), Университетско издателство на Медицински университет, Варна. Монографията съдържа въведение, четири глави, заключение и литература. Има двама научни рецензенти и притежава ISBN 978-619-221-518-7. Обемът на монографичния труд е от 130 страници, от които съдържание 1-2 стр.,

рецензии 3-7 стр. използвани съкращения 8 стр., въведение 9-12 стр., Глава I- IV 13- 117 стр., заключение 118-119 стр., литература 120-129 стр.

Хабилизационният труд разглежда проблемното обучение като иновативна образователна технология, насочена към формиране на критично мислене и клинични компетенции при подготовката на медицински сестри. Акцентът е върху прилагането на проблемно-базирано обучение (ПБО) като метод за повишаване на ефективността на учебния процес и подобряване на професионалните умения на бъдещите медицински специалисти. Направен е анализ на образователните предизвикателства и компетентностния подход в обучението на медицински сестри. Предложени са подходи за приложение на проблемното обучение в клиничната подготовка. Монографията проучва теоретичните основи, практическото приложение и ефективността на проблемното обучение в подготовката на медицински сестри. Резултатите показват, че методът е мощен инструмент за подобряване на качеството на образованието и формиране на компетентни медицински специалисти. Основният фокус на монографията е върху проблемното обучение като мощна дидактична технология, която може да подобри ефективността на обучението. Очертана е значимостта на критичното мислене, практическото приложение на знанията и необходимостта от иновативни подходи в медицинското образование. Този принос подчертава способността на кандидата да създава и прилага образователни инструменти, които развиват критичното мислене – ключово умение в здравните професии.

Гл. ас. Пепа Джеджева проучва и обосновава ролята на компетентностния подход в медицинското обучение. Представя квалификационната характеристика на специалността „Медицинска сестра“, което спомага за по-прецизно формулиране на образователните цели.

Дава насоки за развитие на ключови професионални компетенции и функции на медицинската сестра в различни сектори на здравеопазването.

Чрез интегрирането на клинични казуси модулите свързват теоретичните знания с практическото им приложение, подготвяйки студентите за реални предизвикателства. Тестването на тези модули показва ангажимент към образование, базирано на доказателства, гарантирайки, че методите са ефективни и имат положителен ефект.

Оценката на ефективността на ситуационния метод и проблемното обучение в клиничната практика подчертава фокуса на проучването върху оценката на педагогическите подходи, по-специално ситуационния метод и проблемно-базираното обучение. Чрез оценката на тяхната ефективност, кандидатът допринася за оптимизирането на преподавателските стратегии, като гарантира, че те отговарят на нуждите на съвременното здравно образование.

Въвеждане на методики за педагогическо общуване в преподаването извежда значимостта на ефективната комуникация в обучението, където ясната и емпатична комуникация е от съществено значение. Въвеждането на методики за педагогическо общуване подобрява взаимодействието между преподаватели и студенти, създавайки по-ангажираща и подкрепяща учебна среда. Този подход не само подобрява преноса на знания, но и подготвя студентите за ефективна комуникация в бъдещите им клинични роли.

V. Обща оценка за съответствието на кандидата спрямо минималните национални изисквания от ЗРАСРБ и специфичните за МУ – Варна изисквания в Правилник за академичното развитие на академичния състав в Медицински университет – Варна

Кандидатът в конкурса представят необходимия брой научни трудове. Въз основа на положителната оценка и анализа на цялостната научна и педагогическа дейност, както и съгласно критериите на Закона за развитието на академичния състав в България и Правилника на Медицински университет – Варна, **гл. ас. Пепа Митева Джеджева, д.оз.** отговаря на наукометричните изисквания за придобиване на академичната длъжност „Доцент“.

Има добре формиран изследователски профил, като научната дейност включва теоретично-познавателни и практико-приложни приноси. Активно работи със студенти както като преподавател, така и като методически ръководител на техните проучвания. Кандидатът предоставя актуална научна продукция с потенциал за практическо приложение.

VI. Заключение

След като се запознах подробно с предоставената ми документация и направих цялостна оценка на научно-изследователската и учебно-преподавателската дейност на кандидата за заемане на академичната длъжност „Доцент" по „Управление на здравните грижи“, считам, че **гл. ас. Пепа Митева Джеджева, д.оз.** напълно отговаря на всички изисквания.

Предвид гореизложеното давам положително становище и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително за **гл. ас. Пепа Митева Джеджева, д.оз.** да заеме академичната длъжност „Доцент" по „Управление на здравните грижи“, в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4 Обществено здраве за нуждите на катедра „Здравни грижи“, Филиал Сливен към Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна.

19.02.2025г.

гр. Варна

Член на научното жури:.....

/проф. Силвия Борисова Димитрова, д.оз.н/

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679